

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju, puh. 050 304 1234
kuntatekniikkapäällikkö Anna Ahtila, puh. 050 544 6427
kuntatekniikan projektiasiantuntija Stefan Tammilehto, puh. 040 482 4727
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Taustaa

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

HSY:n hallitus päätti kokouksessaan 12.6.2026, kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti, pyytää 31.8.2026 mennessä jäsenkuntien lausunnot alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2027–2029. Kauniaisten kaupunki on saanut lausunnon jättämiselle lisää aikaa siten, että lausunto tulee jättää HSY:lle 8.9.2026 mennessä. Alla ote kokouksesta.

<https://hsy10.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meeting&id=2026223>

Esityslistan **oheismateriaalina** on lausuntopyyntö sekä alustava toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2027–2029. Aineistot löytyvät myös HSY:n internet-sivuilla kohdasta *esityslistat ja pöytäkirjat* eteenpäin:

<https://www.hsy.fi/hsy/organisaatio/paatoksenteko/>

Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymän strategia tarkistetaan aina hallituskauden vaihtuessa. HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2027–2029 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2035, josta yhtymäkokous päättää marraskuussa 2026. Tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat myös jäsenkuntien omistajaohjauksen tavoitteisiin.

Lausunnon kohteena on luonnos HSY:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2029, jätehuollon ja vesihuollon investointiohjelmat vuosille 2027-2046, Verkostojen tila ja saneeraustarpeet 2026 -selvitys sekä HSY strategia 2035 - luonnos. HSY on valmistellut uuden *Strategia 2035:n* kaudelle 2027-2035.

Yhteenvedo HSY:n strategia 2035 – luonnoksesta

HSY:n uusi strateginen suunta kokoaa keskeiset tavoitteet yhdeksi johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi. Strategiset painopisteet ovat *turvallisuus, talous ja vastuullisuus*. Strategisten päämäärien seuranta tapahtuu mittareiden kehittymisen raportoinnilla sekä ohjelmien etenemisen ja niihin liittyvien toimenpiteiden toteutumisen raportoinnilla.

Strategian toteuttaminen edellyttää sitoutunutta henkilöstöä, toimivaa yhteistyötä jäsenkuntien kanssa ja pitkäjänteistä päätöksentekoa. Näillä lähtökohdilla HSY kehittää työtään kestävä, toimiva ja turvallisen pääkaupunkiseudun hyväksi.

Strategian 2035 kolmella pääpainopisteellä on yhteensä yhdeksän kehitysteemaa:

Turvallisuus: *Toimintavarmuus, toiminnan jatkuvuus, varautuminen ja resilienssi*

*Turvallisuuskulttuuri ja -osaaminen
Tietoturva ja fyysinen turvallisuus*

Turvallisuusohjelmassa turvataan arjen toimivuus kaikissa olosuhteissa osana yhteiskunnan kriittistä infrastruktuuria – keskiössä toimintavarmuus ja toiminnan jatkuvuus. Toimintaan kohdistuviin häiriöihin pyritään varautumaan ennakoivasti, ja kykyä toimia poikkeustilanteissa sekä palautua vakavista häiriöistä vahvistetaan suunnitelmallisesti. Varautuminen on järjestelmällistä ja pohjautuu säännölliseen harjoitteluun, häiriötilanteiden nopeasti toimivaan hallintaan sekä hallittuun palautumiseen.

Talous: *Talouden tasapaino ja saneerausvelan hallinta
Sujuvat ja tehokkaat prosessit sekä kustannustietoisuuden kulttuuri*

Hankintojen kehittäminen

Talousohjelmassa pyritään varmistamaan HSY:n talouden kestävyys ja tasapaino pitkällä aikavälillä. Omavaraisuutta lisätään ja velkaantumista hillitään tulorahoituksen, käyttötalouden ja investointien muodostamaa kokonaisuutta hallitsemalla. Vesihuoltoverkoston saneeraus-investointeja lisätään suunnitelmallisesti, jotta saneerausvelan kasvu estetään ja toimintavarmuus turvataan pitkällä aikavälillä. Palvelut tuotetaan asiakkaille laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Vastuullisuus *Ilmastovaikutusten ja sekajätteen määrän vähentäminen
Vastuulliset hankinnat
Perustehtävissä kehittyminen ja vastuullinen johtaminen*

Vastuullisuusohjelmassa edistetään puhtaampaa ja kestävämpää tulevaisuutta yhdessä henkilöstön, asiakkaiden ja kumppaneiden kanssa. Toiminnan ilmasto- ja ympäristövaikutuksia sekä syntyvän sekajätteen määrää vähennetään järjestelmällisesti osana perustehtävien toteuttamista. Samalla asukkaita ohjataan vastuulliseen kulutuskäyttäytymiseen viestinnän, neuvonnan ja erilaisten kannustavien ratkaisujen avulla. Kaikessa toiminnassa pääpaino on korostaa läpinäkyvyyttä, vastuullisuutta ja luotettavaa toimintatapaa.

Yhteenvedo toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2027–2029

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2027–2029 perustuu HSY:n uuteen strategiaan vuoteen 2035 sekä omistajaohjaustavoitteisiin. Toiminta- ja taloussuunnitelma integroi uuden strategian strategiset painopisteet ja omistajaohjaustavoitteet yhdeksi ohjattavaksi kokonaisuudeksi, jossa yhteiset mittarit ja tavoitetaulukot varmistavat läpinäkyvän, johdonmukaisen ja tavoitteisiin kytkeytyvän seurannan.

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa vuosille 2027–2029 tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 % vuotuinen tuottavuuden

paraneminen, talouden tasapaino sekä omistajaohjaustavoitteet. Omistajaohjaustavoitteisiin sisältyy tuottavuuden parantaminen ja talouden tasapainon tavoitteet, kestävyystavoitteet, vesihuollon toimivuuden parantamistavoitteet sekä asiakastytyväisyystavoitteet.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon hintamuutokset.

Talousarviovuosille 2027-2029 on käytetty yleisenä kustannustason muutoksena 2,0 %, ellei tarkempaa ennustetta hintamuutoksista ole ollut käytettävissä. Maailmantalouden epävarmuudet sekä kustannusten nousupaineet ovat tuoneet ennakoitavuuteen haastetta ja voivat vaikuttaa HSY:n talous- ja toimintasuunnitelmakauden lukuihin.

Vesi- ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n keväällä 2026 laaditun ja hyväksymän 20 vuoden investointiohjelmaan. TTS:ssa 2027–2029 investointeihin on esitetty tehtäväksi vuosittaisia tarkennuksia. Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella korkealla tasolla, ja useita merkittäviä hankkeita käynnistyy HSY:n ja jäsenkuntien toimesta. Jätehuollon investoinneilla on tavoitteena kehittää ja ylläpitää jätehuollon palveluita, käsittelyprosesseja ja infrastruktuuria sekä panostaa uusiin Sortti-asemiin, kalustoon ja jätteenkuljetuksen logistiikan uudistamiseen.

Toiminta:

HSY:n verkostoon pumpatun veden määrän arvioidaan hitaasti kasvavan suunnittelukaudella - TTS kaudelle ennustetaan maltillista 0,3 % vuosikasvua. Vesihuolto on vuodesta 2026 siirtynyt raportoimaan verkostoon pumpattua vesimäärää. Laskutettu vesimäärä on vuosittain asiakkailta laskutettu volyymi.

Jätevesimäärä vaihtelee paljon vuotuisten sademäärien mukaan ja voi olla ennustetta selvästi suurempi tai pienempi. Sademäärä vaikuttaa jätevesimäärään enemmän kuin esim. viemäröintialueen liittyjien määrä. Jätevesien lika-ainekuorma on virtaamaa kiinteämmin sidoksissa liittyjämäärään. Lika-ainekuorman pitkän aikavälin vuotuinen kasvuennuste on parametrissa riippuen 0,5 % - 1,6 %. Nämä luvut perustuvat toisaalta HSY:n jätevedenpuhdistamojen viemäröintialueen väestönkasvuennusteeseen, toisaalta todettuun kehitykseen.

Vesihuollon toimintaympäristö kehittyy omistajakaupunkien kasvun rinnalla ja siihen vaikuttaa vahvasti talouden suhdanne ja rakentamisen volyymit. Viime vuosien asuinrakentamisen suhdanne on ollut huomattavan alavireinen. Vuodelle 2026 ennustettiin käännettä ja asuntokaupassa on ollut pientä piristymistä, mutta globaali geopoliittinen ilmapiiri on suosinut varovaisuutta. Tämä tekee lähivuosien ennustamisesta edelleen haastavaa. Vesihuollon toiminnalle on tyypillistä, että sitä ohjaa myös kiristynvä sääntely.

Vaatimuksia toiminnan kehittämiseksi ja varmentamiseksi tulee säännöllisesti lainsäädännön kautta ja niihin pyritään vaikuttamaan. Vuoden 2026 alusta voimaan astunut vesihuoltolain uudistaminen tuo uutena esimerkiksi omaisuuden hallinnan suunnittelun sääntelyn sekä nostaa esiin aikaisempaa selvemmin sitä, että vesilaitoksen tulee pystyä rahoittamaan toimintansa ja omaisuuden tilan kestävä hallintansa kerätyillä asiakasmaksuilla. Suunnittelu-kaudelle kohdistuu myös NIS2- ja CER-lainsäädäntöjen käyttöönotto ja implementointi osaksi vesihuollon toimintaa sekä kokonaisturvallisuuden kehittämishankkeita, joiden merkitys korostuu nykyisen kaltaisessa maailmantilanteessa.

HSY:n vesihuollon asiakasmäärät ja käyttömaksutuloja sekä kerrosneliömetrit ja perusmaksutulot kasvavat pitkällä aikavälillä toiminta-alueen laajentuessa ja tiivistyessä, vaikka asukaskohtaisen vedenkulutuksen trendi onkin pitkällä aikavälillä laskeva. Vesihuollon maksurakenteen kehittäminen ja seuranta jatkuu TTS-kaudella, jotta suunniteltu pitkän aikavälin tulokertymä voidaan varmistaa, velkaantumista hallita ja omavaraisuusastetta vahvistaa suunnitellusti.

Vuonna 2027 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 94,6 miljoonaa m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 78,1 miljoonaa m³. Jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 152,5 miljoonaa m³. Kaikissa luvuissa on maltillista kasvua.

Kiinteistöjen astiatyhjennysmäärän (kpl) arvioidaan pysyvän tasaisena koko TTS-kauden ajan noin 9,1 miljoonassa tyhjennyksessä. Sekajätetyhjennysten arvioidaan vähenevän noin yhden prosentin verran vuosittain ja vastaavasti kierrätettävien jätteiden osuuden kasvavan noin prosentin kunkin jätelajin osalta. Kokonaisjättemäärä on TTS jaksolla laskusuhdanteinen. Suurin vaikutus on sekajätteen määrän laskulla, jonka arvioidaan olevan noin 3000 tn vuodessa. Kierrätettävien jätteiden määrän kasvu ei korvaa tätä eroa, sillä biojätettä lukuun ottamatta ko. jätelajit ovat kevyitä. Kiinteistöjen jätehuollon toimintaympäristössä ei arvioida tapahtuvan suuria toimintaan vaikuttavia muutoksia TTS kauden aikana.

Laitekannan ikääntyminen nostaa kunnossapitokustannuksia. Suunnittelukaudella keskitytään toiminnan tehostamiseen, uusien tulovirtojen kehittämiseen ja Ekomo-yritysyhteistyöhön. Lähiympäristön asukkaiden kanssa jatketaan aktiivista sidosryhmätyötä.

Ämmässuon jätteiden kokonaismäärän arvioidaan pysyvän ennallaan, vaikka biojätteen, lietteen, kuonan ja paalattavan jätteen määrät hieman kasvavat vuonna 2027. Sortti-asemien asiakasmäärän arvioidaan edelleen kasvavan. TTS-kauden keskeisenä tavoitteena on sujuvoittaa asemien toimintaa eri keinoin siten, että vältetään erityisesti kevät- ja syyssiivousten aikaiset ruuhkat ja tasataan asemien kuormitusta. Lisäksi varaudutaan uuden aseman tontin hankintaan, kaavoitukseen ja luvitukseen.

Uudistetussa ilmanlaatudirektiivissä asetetaan aiempaa tiukemmat raja- ja tavoitearvot useille ilmansaasteille, joilla on merkittäviä vaikutuksia ihmisten terveyteen. Direktiivin tiukkeneminen lisää velvoitteita ilmansuojelutyöhön ja sen suunnitteluun sekä edellyttää laajaa yhteistyötä, toimenpiteitä ja riittäviä resursseja. HSY:llä on hyvät valmiudet vastata uusiin vaatimuksiin ja tukea kaupunkien ilmansuojelutyötä.

Henkilöstö:

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu henkilöstösuunnitelmassa 2026–2028. Henkilöstö-suunnitelman vuoden 2027 keskimääräinen henkilöstömäärä noudattaa linjausta, että henkilöstömäärä ei nouse – HSY pystyy vastaamaan tulevaisuuden edellyttämiin muutoksiin ensisijaisesti tehtävien muutoksilla ja vain perustellusta syystä henkilöstömäärä voi nousta. Vuoden 2027 keskimääräinen henkilöstömäärä on suunnitelmassa yhteensä 833,4 henkilötyövuotta. Henkilöstösuunnitelma päivitetään syksyn lopullisen toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä.

Käyttötalous:

HSY:n toimintatuotot vuonna 2027 ovat 552,9 miljoonaa euroa, mikä on 27,6 miljoonaa (5,2 %) enemmän vuoden 2026 ennusteeseen verrattuna.

Vesihuollon käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 5 % ja suunnitelmavuosille 2028 4 % ja 2029 3 % korotusta. Perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 8 %. Suunnitelmavuosien 2028 ja 2029 vastaavat korotukset ovat 6 % vuosittain. Jätehuollon tulokertymää lisää erityisesti hinnankorotukset astiantyhjennysmäärien pysyessä lähes ennallaan. Jätehuollon hintoihin suunnitellaan talousarviovuodelle keskimäärin 2,6 % korotusta. Korotuksissa inflaatio-olettama on 2%.

Myyntituottojen budjetoinnissa on otettu huomioon toimintavolyymien muutokset sekä talousmallien mukaiset alustavat hintamuutokset. Laskutetun veden volyymi on pienentynyt useamman vuoden peräkkäin, kääntyen nousuun 2024. Vuoden 2025 laskutusvolyymin kasvu oli poikkeuksellisen suuri, sisältäen päivittynyttä tasausta aiempien vuosien kulutuksesta. TTS-kaudella ennustetaan kasvun olevan vuosittain noin 0,3 %. Vesihuollon maksujen painotuksia on strategiatavoitteiden mukaisesti tarkistettu vastaamaan paremmin aiheuttamisperiaatetta.

Maksujen reaalikorotusten nousuun suurimpana syynä on erityisesti saneerausinvestointitason edellyttämän rahoituksen kattaminen täysimääräisesti asiakasmaksuilla ja omavaraisuusasteen hallittu parantaminen omistajaohjauksen mukaisesti. Liittymismaksukertymän ennuste on aikaisempaa hieman positiivisempi, mutta rakentamisen suhdanne-ennustaminen on edelleen haastavaa. Liittymismaksun yksikköhintaa korotetaan TTS kaudella 2027–2029 siten, että kerrostalojen ja muiden kiinteistötyyppien korotus on 2–10 % välillä. Tavoitteena on saavuttaa asteittain TTS-kaudella liittymismaksujen kustannusvastaavuus suhteessa aluerakentamisen kustannuksiin. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä tarkistettiin vuonna 2025. Sopimuksen puitteissa veloitus vuonna 2027 on yhteensä noin 9 milj. euroa.

Toimintakulujen arviointi TTS kaudelle 2027–2029 on vesihuollossa haastavaa, koska monet toimialan käyttämät huoltovarmuuden kannalta kriittiset hyödykkeet ovat läheisesti sidoksissa energian kustannustasoon. Tässä suunnitelmassa kustannuksiin on yleisesti budjetoitu 2 % inflaatiovarauma sekä henkilöstökuluihin yleiskorotukset.

Vesihuollon rahoituskulut ovat hieman laskeneet vahvistuneen kassan ja alentuneen korkotason myötä. Investointien tulo-rahoituksen arvioidaan olevan positiivinen vuosina 2027–2029, jolloin investoinnit kyetään kattamaan ilman lisävelanottoa tulo-rahoituksella ja lisävelkaantuminen saadaan taittumaan strategian tasapainoisen talouden fokusalueen tavoitteiden mukaisesti. Uutta ulkopuolista lainaa joudutaan nostamaan suunnitelmakaudella yhteensä noin 283 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 372 milj. eurolla.

Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan kasvavan TTS-kaudella. Tulokertymää lisää erityisesti hinnankorotukset astiantyhjennysmäärien pysyessä lähes ennallaan. Hinnoissa on laskettu keskimäärin 2,6 % korotus vuodelle 2027, ja talousarviovuonna tuotot lisääntyvät 2,0 % vuoden 2026 ennusteeseen verrattuna. Vuosien 2028 ja 2029 tulokertymän lisäys johtuu lähinnä taksan tarkistamisesta tyhjennyskertojen pysyessä edelleen lähes samalla tasolla. Metallin ja sähkön hintoihin liittyy suurta epävarmuutta, mikä vaikuttaa näistä saataviin tuloihin.

Jätevoimalan kuonan metallipitoisuus on laskenut, joka osaltaan pienentää raaka-aineista saatavia tuloja. Tavoitteena on säilyttää bio- ja kaatopaikkakaasusta tuotetun energian myyntitulot vuoden 2026 tasolla hyödyntämällä kaasun varastointia ja optimoimalla sähköntuotantoa taloudellisesti.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä. Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien asukasluvun suhteessa ja Kauniaisten osuus on 1 %. Kuntaosuuksilla katetaan se osuus seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Seutu- ja ympäristötiedon toiminta perustuu jäsenkuntien tarpeisiin ja toiveisiin palveluista ilmastotyössä, ilmansuojelutyössä ja tietoyhteistyössä. Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen aiempien vuosien ylijäämäisistä tuloksista kertynyt kumulatiivinen ylijäämä hyvitetään laatimalla tulosalueen budjetti alijäämäiseksi siten, ettei kuntaosuuksia laskuteta täysimääräisinä. Vuoden 2026 tulosenrusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä on noin 0,552 milj. euroa. Seutu ja ympäristötiedon toimintatulojen arvioidaan olevan vuonna 2027 5,4 milj. euroa, joka on 2,5 % enemmän kuin vuoden 2026 ennuste. Toimintamenojen arvioidaan puolestaan kasvavan vuonna 2027 noin 2 % vuoden 2026 ennusteeseen verrattuna. Seutu- ja ympäristötiedon tuloslaskelma on laadittu vuosille 2027 ja 2028 alijäämäiseksi, koska aiempien vuosien tilikauden ylijäämää suunnitellaan käytettävän etupanotteisesti TTS-kaudella.

Vuonna 2027 laskutettavat kuntaosuudet ovat 4,3 milj. euroa, jossa aikaisempien vuosien ylijäämähyvitystä on 552 000 euroa. Kauniaisten kuntaosuus suunnitelmakaudella on 43 000 euroa v. 2027, 48 000 euroa v. 2028 ja 49 000 euroa v. 2029. Osuus budjetoidaan ympäristötoimen käyttötalousarvioon.

HSY:n toimintamenot vuonna 2027 ovat 231,5 milj. euroa, joka on 3,9 milj. (1,7 %) euroa enemmän kuin vuoden 2026 ennusteessa. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset.

Vuonna 2027 toimintakuluista noin 52 % koostuu palveluiden ostoista kuten jätteen kuljetuspalvelujen ostoista, IT-kuluista, asiantuntijapalveluista sekä rakentamis- ja kunnossapitopalveluista. Henkilöstökulujen osuus on noin 26 %, materiaalihankinnat 15 % sekä muut kulut 7 %. Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset; 3,9 % vuodelle 2027, 2,6 % vuodelle 2028 ja 2 % vuodelle 2029.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate talousarviovuonna 2027 on 324,6 milj. (58,7 %) euroa, kun sen vuonna 2026 ennustetaan olevan 300,8 milj. (57,3 %) euroa. Ero johtuu suurelta osin myyntituottojen arvioidusta kasvusta vuonna 2027. Hintamuutokset vaikuttavat myyntituottoihin positiivisesti suunnitelmakaudella. Suunnitelmavuonna 2028 toimintakate paranee ja on 341,1 milj. (59,4 %) euroa ja vuonna 2029 355,0 milj. (60,0 %) euroa.

Nettorahoituskulut vuonna 2027 ovat 79,1 milj. euroa. Korkokuluista 53,7 milj. euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, oli vuosina 2023–2024 1,0 % ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 200 000 euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä vuosille 2027–2029. Suunnitelmakauden aikana nettorahoituskulut kääntyvät pieneen nousuun ollen vuonna 2028 79,4 milj. euroa.

Talousarviovuoden 2027 tilikauden ylijäämä on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen, varausten muutosten ja tuloverojen jälkeen 61,4 milj. euroa ylijäämäinen, vuonna 2028 72,5 milj. euroa ylijäämäinen ja vuonna 2029 79,2 milj. euroa ylijäämäinen.

Toimintaympäristön epävarmuudet heijastuvat HSY:nkin toimintaan ja tulokseen. Tuottavuuden kehittymistä kuvaa toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Tuottavuustavoitteena on 1,5 % vuotuinen parannus. Tuottavuus ilmoitetaan ilman merkittäviä kertaluonteisia eriä vuoden 2021 rahassa siten, että inflaation vaikutus on poistettu. Väkiluvun arvioidaan kasvavan keskimäärin 1,1 % vuosivauhdilla suunnittelukaudella 2027–2029.

Investoinnit

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit toteutetaan keväällä 2026 laaditun 20 vuoden investointiohjelman mukaisesti.

Vuonna 2027 investoinnit ovat yhteensä 216,6 miljoonaa euroa, josta 196,8 miljoonaa on vesihuollon ja 17,5 miljoonaa jätehuollon investointeja. Muut investoinnit ovat yhteensä n. 2,2 milj. euroa.

Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Lisäksi HSY:n omien investointien osalta korostuvat verkostosaneeraukset sekä turvattu juomavesiteemaan liittyvät hankkeet. Tavoitteena on määritetysti nostaa saneerausinvestointien määrää vuositasolla. Keskeisiä projekteja ovat vesihuoltotunnelit, verkostosaneeraukset sekä veden- ja jätevedenkäsittelyn kehittäminen. Lisäksi käynnistymässä on suuria infrahankkeita, kuten raitiotiet ja Ilmalan vesitornin saneeraus.

Jätehuollossa investoinnit kohdistuvat alue- ja käsittelypalveluiden ylläpitoon, ympäristölupavelvoitteiden täyttämiseen sekä toiminnan turvallisuuden ja ympäristökestävyyden varmistamiseen. Suunnitelmakaudella toteutetaan Sortti-asemien ja käsittelylaitosten vuosittaisia korjaus-, ylläpito- ja kalustoinvestointeja sekä varaudutaan uuden Sortti-aseman toteutukseen.

Rahoitus:

Vuoden 2026 lopussa perustamislainoista HSY:n jäsenkunnilta on jäljellä pitkäaikaista lainaa yhteensä 990 miljoonaa euroa, joita lyhennetään vuosina 2027–2029 suunnitelman mukaisesti. Lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2026 lopussa ennusteen mukaan noin 824 milj. euroa, mikäli vuoden 2026 tulo-rahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti. Myös pitkäaikaiset lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta vähenevät suunnitelmakaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan kääntyvän positiiviseksi vuodesta 2027 alkaen. Tulorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan nykyisten lainojen lyhennyksiä, joten TTS-kaudella joudutaan nostamaan edelleen uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 324 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 381 milj. eurolla, josta 95,8 milj. euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 870 milj. euroa. Uudessa strategiassa tasapainoinen talous on yhtenä merkittävänä fokusalueena. Toimintamenojen kehittymistä on tarkasteltu

huolellisesti. Talouden tasapainottaminen on edellyttänyt tuottavuusohjelman lisäksi asiakasmaksujen korotuksia kummallakin toimialalla kuten aiemmin selostettu.

HSY:n oma pääoma kasvaa vuosina 2027–2029 tilikausien ylijäämien kasvaessa. Lisäksi pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä vähenee, kun tulo-rahoituksella voidaan lyhentää lainoja.

Suunnitelmakaudella omavaraisuusaste vahvistuu strategisten tavoitteiden mukaisesti. Viimeisimmässä tilinpäätöksessä 2025 omavaraisuusaste oli 27,6 % ja omavaraisuusasteen arvioidaan saavuttavan 35% tason vuoden 2029 loppuun mennessä.

Esitys lausunnoksi

Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) alustava toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2027–2029 muodostaa tasapainoisen ja vastuullisen kokonaisuuden muuttuvassa toimintaympäristössä. Toiminta- ja taloussuunnitelman 2027–2029 tavoitteet perustuvat johdonmukaisesti päivitetyn Strategia 2035 päämäärien ympärille tukien niitä. HSY ja Kauniainen jakavat omista strategioissaan vastuullisen investointien hallinnan, talouden tasapainottamisen ja johtamisen tehokaan ja vastuullisen kehittämisen.

On myönteistä, että HSY vastaa kunnallistekniikan ikääntymiseen nostamalla verkostojen saneerausinvestointien tasoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Vesihuoltoverkoston aktiivinen saneeraaminen on välttämätöntä toimintavarmuuden turvaamiseksi, verkostohäviöiden minimoimiseksi ja saneerausvelan kasvun taittamiseksi pitkällä aikavälillä.

Epävakaan maailman aikaan, kun usealla tasolla huomio on kiinnittynyt kriisi- ja poikkeusolojen synnyttämiin varautumistarpeisiin, on hyvä myös tarkastella perustehtävien toimivuutta ja kehittämistä, ilmastoa unohtamatta. Vesihuolto on yksi yhteiskunnan kriittisimmistä toiminnoista ja sen tulee toimia kaikissa tilanteissa. Ilmastovaikutusten pienentäminen omien ilmasto- ja ympäristöpäästöjen vähentämisen kautta, tuotantoprosesseja kehittämällä ja ohjaamalla tiedottamisen keinoin mm. kotitalouksien sekajätteen määrän vähenemiseen, on keskeistä tulevaisuuteen investoimista.

Verkostojen ja laitteistojen tavoitteellinen saneeraaminen on erittäin keskeistä myös koko pääkaupunkiseudun huoltovarmuuden ja yhteiskunnan kriisinsietokyvyn kannalta. Muuttuneessa turvallisuusympäristössä kriittisen infrastruktuurin, kuten vedenhankinnan ja jätevesihuollon, häiriöttömyys ja varautuminen poikkeusoloihin painottuvat entisestään. Hyväkuntoinen, ylläpidetty ja säännöllisesti uusittu verkosto vähentää vakavien putkirikkojen ja laajojen jakeluhäiriöiden riskiä, parantaa varajärjestelmien toimintavarmuutta sekä varmistaa puhtaan talousveden saatavuuden ja jätevesien turvallisen käsittelyn myös haastavissa häiriötilanteissa.

Investointien onnistunut toteuttaminen edellyttää tiivistä ja saumatonta yhteistyötä jäsenkaupunkien kanssa. Erityisen tärkeää on tehokas ajankäyttö sekä kaupunkien näkökulman huomioiminen hankkeiden aikataulutuksessa. Aina kun mahdollista ja rationaalista, tulee hankkeet yhteensovittaa jäsenkaupunkien muun maankäytön ja kunnallistekniikan rakentamisen kanssa. Yhteistyön ja vuorovaikutuksen kehittäminen onkin ensisijaisen tärkeää. Erityisesti investointi-

ja saneeraushankkeiden suunnittelu tiiviissä yhteistyössä korostuu hankemäärien kasvaessa kaupunkien katuverkoilla.

Saneeraustöiden määrän kasvaessa katuverkolla, on näillä yleisillä alueilla tehtävissä rakennustoissa kiinnitettävä riittävästi huomiota rakennusaikaisiin haittoihin, kuten liikenne- ja esteettömyysjärjestelyihin, meluun sekä asukkaille ja elinkeinoelämälle aiheutuviin häiriöihin. Huolellisella ennakkosuunnittelulla ja avoimella viestinnällä haitat voidaan minimoida ja paremmin hallita sekä varmistaa katualueiden sujuva ja turvallinen käyttö myös työmaiden aikana.

Hankkeiden aikataulutus ja ajallinen yhteensovitus kaupungin töiden kanssa olisi tärkeää ja vähentää asukkaille ja muille liikkujille muodostuvaa haittaa ja lisää turvallisuutta. Kauniaisten alueella alueverkosto laajenee verrattain pienimuotoisesti ja HSY on ollut kiitettävällä tasolla osallisena hankkeissa. Yhteistyön tärkeys tulee korostumaan myös EU:n yhdyskuntajätevesidirektiivin mukaisen kunnan hulevesien hallintasuunnitelman laatimisen yhteydessä, joka vaatii tiivistä yhteistyötä HSY:n ja Kauniaisten välillä.

Saneerausten kasvun kanssa on suunnitelmassa kiinnitetty asianmukaisesti huomiota tarkkaan taloudenpitoon ja kokonaistaloudellisuuden vahvistamiseen. Talouden tasapainottamista tukevat pitkän aikavälin linjaukset tulorahoituksen vahvistamisesta, käyttötalouden hallinnasta sekä tuottavuuden parantamisesta ovat perusteltuja kuntayhtymän vakavaraisuuden säilyttämiseksi. Hakemalla tasapainoa investointitarpeiden, omavaraisuusasteen parantamisen ja velkaantumisen hallinnan välille, luodaan kestävä pohja pääkaupunkiseudun kriittisen infrastruktuurin ja palvelujen kehittämiseksi myös tulevaisuudessa. Seudun vesijohtoverkoston ikä huomioon ottaen, ei ole realistista edelleenkään vaatia HSY:ltä samanaikaisesti saneerausvelan tuntuvaa pienentämistä ja tariffien reaalisten hinnankorotusten välttämistä kokonaisuudessaan. Käynnissä olevat jäsenkuntien alueiden suuret infrahankkeet nostavat myös HSY:n investointitarpeita ja -kustannuksia.

Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakaudella jatkuu edelleen korkealla tasolla. HSY joutuu nostamaan suunnitelmakaudella edelleen uutta ulkopuolista lainaa (283 milj. €). Lainojenlyhennyssuunnitelmien pohjalta on positiivista, että kokonaisuutena pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä tulisi vähenemään. Tasapainoinen talous on uudessakin strategiassa yhä merkittävänä painopisteenä ja toimii suuntaviivana tasapainoiseen tulevaisuuteen. HSY on jatkanut omistajakuntien asettaman haasteen tunnollista käsittelyä ja talouden osalta näköpiirissä on positiivista kehitystä. Toiminnan rahoitus perustuu osittain kuitenkin edelleen vuosittaiseen ja jatkuvaan uuden ulkopuolisen lainan nostamiseen, mikä toimii haasteena omavaraisuusasteen kehitykselle.

HSYn toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä vesihuollon investointiohjelmassa esitetyt asiakasmaksujen korotukset ovat verrattain suuria, mutta tarpeellisia erityisesti kriittisen infrastruktuurin toimintavarmuuden näkökulmasta. HSY:n esittämä tavoite talouden tasapainottamiseksi sekä omavaraisuusasteen kasvattamiseksi on kannatettava. Tavoitteena saneerausinvestointi-tason rahoituksen kattaminen täysimääräisesti asiakasmaksuilla ja omavaraisuusasteen omistajaohjauksessa edellytetty parantaminen luo hyväksyttävät perustelut asiakasmaksujen korotuksien toteuttamiselle kummallakin HSY:n toimialalla. Omavaraisuusasteen parantaminen nykyisestä n. 26% (2026) - 2029 tavoitteeseen (32,3%) vaatii vakaita taloudellisia toimia ja pitkäjänteisyyttä.

Yhteenvedon voidaan Kauniaisten osalta todeta että HSY on toiminut vastuullisesti ja panostanut taloudenpitoon - talouden tasapainottaminen, investointien ohjaaminen ja tiekartan rakentamisessa tulevaisuutta varten. HSY:n ja Kauniaisten välinen yhteistyö on kadunrakennustöiden ja vesihuoltoinvestointien yhteensovituksen osalta toiminut hyvin ja yhteistyö on edelleen ollut vahvalla tasolla.

Edelleen tulisi jatkossakin velkaantumista kaikin tavoin pyrkiä vähentämään, mutta HSY on osoittanut lisävelkaantumisen taittamisen tasapainoisen taloudenpidon avulla olevan yksi kauden päätavoitteista.

HSY on kiinnittänyt kiitettävästi huomiota Kauniaisten edellisen lausunnon nostoihin rahoituksen tasapainon tavoittelusta tulorahoituksen keinoin. Hinnankorotukset ovat tuntuvia, mutta investointitarpeita on lähitulevaisuudessa runsaasti. 20 vuoden investointiohjelma toimii hyvänä ohjenuorana ja auttaa hankkeiden priorisoinnissa – näin parannetaan investointitarpeen- ja kustannusten ennustamista, taloudenpitoa pitkällä aikavälillä ja saavutetaan tehokkaammin tavoite tasapainoisesta taloudesta.

Edellisessä lausunnossa Kauniainen esitti yhteistyön syventämistä kaupunkilähtöisten hankkeiden toteuttamisessa, ja käytäntö on osoittanut tavoitteen myös toteutuneen. Yhteistyön sujuvuus ja tiedonkulku on osaltaan kehittynyt ja tähän tulee molempien osapuolten panostaa tulevaisuudessakin. Nyt ja jatkossakin kaupunki edellyttää HSY:n urakoissa erityisesti huomion kiinnittämistä ympäristöarvoihin, puiden kaatamisen välttämiseen ja yleisellä tasolla selkeään, kattavaan ja ennakoivaan kaksikieliseen tiedottamiseen kaikissa hankkeissa.

Yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju:

Valiokunta päättää esittää KH:lle, että se antaisi HSY:n hallitukselle esityksen mukaisen lausunnon HSY –kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2027-2029 ja uudesta Strategia 2035 -luonnoksesta.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Oheismateriaali:

HSY lausuntopyyntö 310/2026
HSY –kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2029
HSYn strategia 2035 -luonnos

Jakelu:

Kaupunginhallitus